

Meddelelse fra Helen Caldicott:

Helen Caldicott er australsk børnelæge og regnes normalt for at være verdens førende atomkraft- og atomvåbenmodstander. Udover Gandhis Fredspris er hun indehaver af 19 æresdoktorater og har været indstillet til Nobels Fredspris. Hun er tillige tidligere præsident for Physicians for Social Responsibility (PSR). I 1985 var PSR med til at vinde Nobels Fredspris og har nu alene i USA 23,000 medlemmer fordelt på 33 lokalafdelinger, der kæmper mod atomspredning og for atomar nedrustning. Tilbage i halvfjerdserne, mens hun stadig arbejdede som almindelig hospitalslæge, blev hun drivkraften i en kampagne, der førte til at de australske og new zealandske regeringer anlagde sag mod Frankrig for den Internationale Domstol for at få standset atomprøvesprængningerne i Stillehavet. Resultatet blev, at de blev indstillet. Senere medvirkede hun til, at den australske regering indførte et femårigt moratorium for uranudvinding.

Sidste år holdt hun foredrag om uranminedrift ved internationale konferencer i Nuuk og København, organiseret af Avataq, NOAH, Det Økologiske Råd, og VedvarendeEnergi.

Det vil være en fuldstændig tragedie, hvis uranminedrift realiseres i Grønland.

Grønland er et uberørt land med en vidunderlig historie og sin helt egen kultur.

Hvis der gives grønt lys for Kuannersuit/Kvanefjeld-projektet, er jeg bange for, at Grønland aldrig bliver det samme igen.

Affaldet fra uranminedriften forbliver giftigt og kræftfremkaldende i uendelig lang tid og forurener vandet med radium og luften med radon, polonium og andre radioaktive elementer. Der er aldrig blevet fuldstændigt 'ryddet op' efter nogen uranmine. Det typiske er, at efter ejerne har udvundet uranen og indkasseret deres økonomiske overskud, fortsætter de videre og lader den lokale befolkning tilbage med de medicinske konsekvenser af deres uansvarlige adfærd. De folk, der udvinder uran og sjældne jordarter – inklusive dem, der ligesom jeg selv kommer fra Australien – vil være døde lang tid før de forfærdelige sundhedsmæssige følger af deres handlinger viser sig.

Der er ikke nogen som helst tvivl om, at den lokale befolkning vil opleve en stærkt forøget hyppighed af kræft, leukæmi, fødselsdeformiteter og de efterfølgende generationer en tilvækst af genetiske sygdomme. Ligeledes vil dyrene i området. Disse sygdomme er vel dokumenterede hos de indfødte befolkningsgrupper, der lever tæt på eller i relativ nærhed af uranminer i USA, Canada, Afrika, Australien og andre steder.

Fårehold vil også blive påvirket, såvel som andet landbrug, og hele området vil få ry for at være radioaktivt forurenet.

Herudover er der tale om, at importere mange kinesiske arbejdere til at assistere med minedriften, hvad der kan få stor betydning for den vidunderlige kultur, man har udviklet i Grønland.

Meddelelse fra WWF Verdensnaturfondens generalsekretær i Danmark, Gitte Seeberg:

WWF Verdensnaturfonden er en international miljøorganisation med mere end fem mio. medlemmer på fem kontinenter, mere end 100 kontorer og over 4000 ansatte. WWF Verdensnaturfondens præsident i Danmark er Prins Henrik.

Grønland har ret til – og også brug for – udvikling. Men jeg håber og tror, at de fleste grønlændere vil være med til at sikre, at den udvikling bliver bæredygtig og ikke gør unødigt skade på den vidunderlige natur, som der findes i Grønland og som grønlænderne har levet af i århundreder. Det er der mest fremtid i.

Det vil være et voldsomt skridt at kaste sig ud i minedrift efter uran. Det kan blive en miljømæssig katastrofe, og Greenland Minerals and Energy og Grønlands Selvstyre skylder at offentliggøre al viden om, hvilke konsekvenser uranminedrift vil have for miljø og folkesundhed.

Der er brug for åbenhed og gennemsigtighed i hele processen. Det har vi desværre ikke set meget af indtil videre.

Grønland er godt på vej til at blive et foregangsland på området for vedvarende energi og får eksempelvis 70 procent af sin elektricitet fra vandkraft. Uranminedrift vil være et skridt i den forkerte retning, som kan skade Grønlands omdømme. Det håber jeg ikke sker.

Meddelelse fra Bo Normander, direktør for Worldwatch Institute's europæiske kontor:

Worldwatch Institute Europe, der er baseret i København og er en del af det verdensomspændende Worldwatch Institute, arbejder for bæredygtig udvikling og et miljømæssigt bæredygtigt samfund.

Tak for det gode initiativ til demonstrationen mod uranudvinding - Urani Naamik!

Udvinding af uran er ikke en bæredygtig løsning for Grønland, hverken økonomisk, socialt eller miljømæssigt. En fremtidig uranmine ved Kuannersuit vil føre til spredning af mange millioner tons giftigt affald, herunder radioaktivt støv til stor skade for den sårbare arktiske natur i området. En uranmine vil være til gavn for udenlandske selskaber, mens lokale fårefarmere, turismeerhvervet og grønlandske borgere i almindelighed vil få alle ulemperne. Jeg håber at politikerne i Naalakkarsuisut vil tage

problemerne ved uranudvinding alvorligt og tilgode se borgernes ønsker og naturen frem for mineselskabernes interesser.

Meddelelse fra Hans Pedersen, redaktør af VedvarendeEnergi's blad RÅSTOF:

VedvarendeEnergi er en miljøorganisation, der arbejder i og udenfor Danmark for at bremse klimaforandringerne og udbrede vedvarende energi.

En hilsen fra VedvarendeEnergi til demonstrationen i København.

Bæredygtighed er ledestjernen

Atomkraft er en solnedgangsindustri. Derfor skal der ikke udvindes uran fra Kuannersuit/Kvanefjeld. Akraft er på ingen måde bæredygtigt og vil ikke fremme ligheden i det grønlandske samfund. Intet sted i verden er spørgsmålet om en forsvarlig håndtering af affaldet fra brydning af uran og slutdeponering af atomaffald blevet løst.

I Narsaq og alle andre steder i verden skal vi sikre, at det fælles miljø forvaltes demokratisk.

Meddelelse fra Jan Willem Storm van Leeuwen:

Jan Willem Storm van Leeuwen er konsulent i kemi- og energisystemer og ekspert i livscyklusanalyser af energisystemer med særlig vægt på bæredygtigheds-aspekter. Sidste år holdt han foredrag om uranminedrift ved internationale konferencer i Nuuk og København, organiseret af Avataq, NOAH, Det Økologiske Råd, og VedvarendeEnergi. Han offentliggjorde også en rapport om Kuannersuit/Kvanefjeldprojektets miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser. Rapporten kan downloades fra NOAHs hjemmeside.

Budskab til befolkningen i Grønland:

Efter min mening er planerne for minen i Kuannersuit særdeles risikable: En stor mine på toppen af et bjerg og en tailings-sø (Taseq) anbragt på en bjergskrånning. Begge ligger op ad bakke i forhold til beboede områder, herunder byen Narsaq. Giftigt og radioaktivt støv fra minen kan spredes over meget store afstande. Katastrofale dæmningsbrud kan heller ikke udelukkes.

Tailings-opbevaringsbasinet i Taseq-søen til at indeholde en kompleks blanding af radioaktive elementer (uran og thorium plus deres radioaktive nedbrydningsprodukter), sjældne jordarter og adskillige kemikalier, der anvendes i separationsprocesserne. De fleste af disse giftige elementer er kemisk mobile, så de kan sive ud i grundvandet, vandløb og i havet. På denne måde kan de trænge ind i fødekæderne og drikkevandet.

Deres indvirkning på folkesundheden er skadelig, men ikke grundigt undersøgt. Særligt er de samlede sundhedseffekter af alle disse giftige radioaktive og ikke-radioaktive stoffer helt ukendte.

Normalt arbejder et mineselskab med en kort tidshorizont. Historien har vist, efter en mine er blevet udtømt, lukker og slukker mineselskabet og forsvinder ud af billedet. Dets erstatningsansvar for negative miljø- og sundhedskonsekvenser fordufter.

Hvem skal så betale for oprydningen og genopretningen af mineområdet?

I kan jo selv gætte. For det skal den grønlandske befolkning.

Ophævelse af udvindingslicensen – når det først er tildelt mineselskabet – kan være politisk og juridisk vanskelig, men bemærk: Den er ikke uddelt endnu. Når den først er uddelt, kan det ikke udelukkes, at selskabet vil sagsøge den grønlandske regering for et økonomisk tab, hvis uranminedrift forbydes, men dette kan undgås, hvis blot der handles rettidigt.

Den grønlandske regering bør lave en cost-benefit analyse. Den bør veje den indkomst, som kommer det grønlandske samfund til gode fra Kuannersuit-projektet, op mod dets langsigtede skadevirkninger: Økonomiske omkostninger, men også sundhedsskader og undergravning af samfundet. Disse omkostninger skal både betales under selve minedriften, men også i århundrederne derefter. Radioaktivitet og kemisk giftighed varer stort set for altid.

Meddelelse fra Mariane Paviassen, formand for foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq:

Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN er en forening, der arbejder for at genindføre uranforbuddet i Grønland og bremse Kuannersuit/Kvanefjeld uranmineprojektet.

Velkommen alle sammen – vi er glade for at I ved at komme her viser jeres modstand imod mulig uranudvinding i Grønland. Vi fra Narsaq støtter jer fuldtud og er taknemmelige over at nogen har givet sig tid til at arrangere denne demonstration.

Prøv at forestille dig at bo i en meget smuk by. Der ligger i omgivelser, hvor årets gang medfører ændrede naturoplevelser med skiftende farvesammensætning. Et sted hvor du er glad for at bo, værner om og har regnet med at kunne bo der til dine dage er omme. Du ved, at omgivelserne kan give dig noget at leve for afhængig af årstid og at udviklingsmulighederne, hvad det angår, langt fra er udtømte.

Selvfølger er nogle af disse kun drømme for fremtiden, for netop i denne tid er den Grønlandske regering ved at overveje, at man med beslutningen om afskaffelsen af nul-tolerancen, som ved et spinkelt flertal er besluttet, skal resultere i uranudvinding og at dette sker hen over hovedet på befolkningen, der ikke har fået mulighed for at give deres mening til kende. Denne ellers dejlige by, som kunne udvikle sig til et godt turistmål med mange omkringliggende lamme og kvægfarme, ønsker vores nuværende regering at ødelægge. De vil ødelægge omgivelserne med en meget forurenende og altødelæggende uranmine. Mange

mennesker her i Narsaq står måbende og bovlamme tilbage, som om de allerede har mistet deres elskede by og området omkring dem. Den dag i dag ved vi endnu ikke, om de er købt eller solgt.

- Bør Grønlands Landsstyre ødelægge en stor del af landets landbrugs- og husdyrsområde – og kan vi tillade at de gør det?

- Bør man tillade, at uran der forurener alle de steder, den kommer i nærheden af her i verden og som er med til at forpøste den luft, vi mennesker indånder i, udvindes uden at spørge befolkningen om lov her i Grønland?

- Kan vi tillade, at det ellers meget naturskønne og rene Grønland er ved at sælge ud af sine rigdomme, blot fordi landet styres forkert og fattes penge?

- Kan det tillades, at for at enkelte individer, som primært bor i udlandet, kan tjene penge, at befolkningen i Narsaq, fåreholderne, kvægfarmerne, rensdyrfarmerne m.v. lades i stikken?

- Kan det tillades, at lokalbefolkningens mulighed for at gøre brug af et lille jordstykke begrænses, blot fordi nogle australiere gives tilladelse til at ødelægge og forurene omgivelserne?

- Er Grønland og uranudvinding "en god match"?

- Kan I tillade at der overfor borgerne i Grønland bruges argumenter, som at hvis du ryger, vil køre bil, også bliver nødt til at acceptere uranudvinding?

Hvis I ikke kan acceptere ovenævnte vilkår, så vil vi opfordre jer til at bakke op omkring vores forening "URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN". Bestyrelsen bor her i Narsaq. Den grønlandske regering har hidtil ikke villet høre på os, men måske ændrer det sig, hvis mange flere viser deres opbakning og viser solidaritet med os. Vi vil ikke undvære et rent og naturskønt Grønland og vil derudover ikke være med til at sprede farlige giftstoffer til rundt omkring i verden! Vi ved at Grønland har mange andre rigdomme som man hellere skulle gøre brug af for at udvikle landet. Vore politikere må lære at bruge vore penge på en ordentlig måde og fordele midlerne til fortsat udvikling af landet. De sidst siddende regeringer siden 2013 er allerede ved at formøble landets økonomiske ressourcer. Det kan og vil vi ikke acceptere.

Indtil videre har de oplysningskampagner, der har fundet sted blandt andet med offentlige midler i ryggen, været til gavn for mineindustriens interesser. Aktørerne har været fokuserende på mulige økonomiske gevinster, og skøjtet let hen over farligheden og forureningen ved uranudvinding. De påstår nemlig, at da uranen ikke er så omfattende som de mineraler, man derudover gerne vil udvinde, vil dette ikke være så skadeligt for omgivelserne. Det tror vi selvfølgelig ikke på. Vi vil fortsat gerne have et rent land at leve i, et land som vore efterkommende trygt vil kunne leve og ånde i. Uranudvinding vil være dræbende for omgivelserne på alle måder.

Vi vil også benytte lejligheden til jer der bor i Danmark og i udlandet til at støtte op omkring vores forening Uran Naamik i Narsaq. Vi er en forening af frivillige, der arbejder fra hus og hjem, en forening der har brug for økonomisk håndsrækning fra andre.

I har som os mulighed for at øve indflydelse over beslutningstagerne her i Danmark, at det ikke er via uranudvinding at landets økonomi bør forsøges rettet op på. Uranudvinding er den allerfarligste vej at gå, som ingen bør tillade. Grønlands og befolkningens ve og vel vil ikke blive reddet af en mulig uranudvinding. Det er dette vi gerne vil signalere til jer. Tak for ordet og tak fordi I lyttede!

Grønlandsk version:

Tikilluaritsi tamassi nuannaarutigaarput maani Kalaallit nunaanni uranisiornianut akerliunersi takutinniarlugu takkussimagassi. Narsamiit tapersorsorujussuarpassi assullu aaqqissuussisimasut qutsavigaagut.

Takorlooruk illoqarfik kusanarluinnartooq. Immikkuullarissooq. Ukioq kaajallallugu qalipaatinik assigiinngitsorpassuarnik nunap nammineq qalipaasersugaannik alutornarluinnartumik pissuseqartooq. Najorlugu nuannarisat erligisat naatsorsuutigisimasat inuunivit sinnera najussallugu, nalunagulu illoqarfiup taassumap eqqaata ukioq kaajallallugu nerisassanik tuniorarlutit pilersortaraatit allanillu ineriartorfissanik periarfissanik ulikkaartooq.

Takorluukkalli taakku takorluugaannaapput, massakkorpiarmi Kalaallit Nunaata Naalackersuisuisa pimoorullugu innuttaasullu qulaatiinnarlugit aalajangiusseriarlutik uranimut naaggaarluinnarneq peeriarlugu illoqarfisat nuannersooq kusanartooq siunissami takornariarfissaqqissoq, savanik nersutunik eqqaamiulik pilersaaruseriorfigaat aserortissallugu mingummik ajorluinnartumik uranimik aningaasarsuteqalerniarlutik pilersaaruseriorlutik ingerlalerikuupput massakkoqqissaaq narsarmiorpassuit toqqammavitsik peerneqarsimasutut ilillugu inuuffigaat. Naluarpummi siunissami uranisiortoqalissanersooq.

- Naalackersuisut aningaasaminikasik kisiat pillugu Kalaallit Nunaata nerisassaqartitsiviata ilarujussua suujunnaarsissallugu akuersinnguoorput - tamannali akuerineqarsinnaava??

- Akuerineqarsinnaava aatsitassaq urani sumulluunniit nunarsuatsinnut pigaluaruni mingummik piiarneqarsinnaanngitsumik akulik innuttaasut qulaatiinnarlugit piiarneqarnissaa akuerineqassappat?

- Akuerineqarsinnaava Kalaallit Nunaata minguisusaa aningaasanik aqutsisinnaannginneq piinnarlugu akiginiarneqarmat?

- Akuerineqarsinnaava inuit ataasiakkaannguit annermillu nunami allaneersut aningaasaatininnissaat piinnarlugu Narsami najugallit, savaatillit, nersutaatillit tuttuutillillu ulorianartorsiortinneqalernissaat?

- Akuerineqarsinnaava nunaqavissut nunaminertanik atuisinnaannerannik killilersorlugit australiamiunut atuisinnaaneq tunniutereersimammassuk?

- Kalaallit Nunaat uranilu imminnut tulluariippat?

- Akueraasigit cigaritsit, biilit uranilu imminnut assersuunneqarlutik Kalaallit Nunaata innutai

paasisitsiniaavigineqartut?

Tamakku tamaasa akueringikkussigit suleqatiginiartigut peqatigiiffiuvugut aallarteqqammisoq taaguuteqartorlu "URANI NAAMIK". Narsami siulersuisi najugaqarpugut, massakkumut naalakkersuisuusunit tusaajumaneqanngilagut. Imaasinnaavorli amerlanerulerutta naalakkersuisut tusaajumalissasut. Kalaallit Nunaatami minguitsuunera annaarusunngilarput, mingunnartumillu nunarsuarmioqatitsinnut tunniusserusunngilagut! Isumaqarpugut nunarput allarpassuarnik pisuussutiniq peqartoq taakkulu atorluarneqaaqqaartariaqartoq politikkerertattalu ilikkaannartariaqaraat aningaasinik eqqortumik ingerlatsineq massakkumi tamanna naalakkersuisooqatigiittartut kingullit ajornartorsiutigaat aali 2013-mi nunatta karsia sinneqartoornu ingerlasoq tigugamikku sussaajunaarpaat-aasiit, tamannali akuerisinnaanngilarput.

Massakkumut paasisitsiniaaneq pisortanik aningaasaliivigineqarluni ingerlanneqarnikuusoq assorujussuaq aatsitassarsiornianut iluaqutaasutut nalilerneqartariaqarpoq taakkumi paasisitsiniaanermi ilisimasaat tassaapput aningaasanik isaatitsinissaq minguk qarsupiinnartumik paasititsiniutigaaq uranigooq annikimmat Kuannersuit aatsitassarsiortifigineqaleraluaruni ajoqutaanavianninnerarlugu. Tamanna soorunalimi uagut upperingilarput Nunatta minguisusaa erligaarput, siunissami kinguaasatsinnut kingornutassanngortitsisinnaanngilagut minguk ima ajortigisumik allaat uumassusermut sumulluunniit qanillineqaruni uumassuseerutitsinnaasumik qimatsivigerusunngilagut.

Ilanngullugu danmarkimi nunanilu allani najugaqartusi kajumissaarumavassi, Narsami Urani Naameerlugu suliniaqatigiit sunngiffitsik atorlugu namminneq angerlarsimaffinnguatik atorlugit akerliuniarlutik suliniuteqartut, suliniuteqarnerannut aningaasatigut tapersersoqqullugit.

Ilissi uagutsitulli periarfissaqarputsi nunatsinni danmarkimilumi oqartussat sunnernaissallugit, aqutissaanngitsoq atorlugu nunatta aningaasakilliornerani annaasiniassalluni. Tassami uranimik piiaaneq tamanit, tamanit ajornerpaavoq. Siunissami kalaallit toqqissillutik ineriartornissaat uranisiornikkut anguneqarnaviannigilaq. Tamanna tunngavigalugu Narsami uranimik piiasoqarsinnaaneranik akerliusut sinnerlugit oqaaseqarpugut. Qujanaq tusarnaarassi!